

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Tempus Media a.s.** (dříve OTAVA Resort, a.s.), se sídlem Opletalova 983/45, Praha 1, zastoupen JUDr. Martinem Grubnerem, advokátem se sídlem Washingtonova 1599/17, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 10. 2023, č. j. 9 Af 24/2021-74,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 10. 2023, č. j. 9 Af 24/2021-74, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalobce kasační stížností brojí proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 10. 2023, č. j. 9 Af 24/2021-74, kterým městský soud zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 10. 2021, č. j. 40763/21/5300-22442-605186. Uvedeným rozhodnutím žalovaný přezkoumal celkem 10 dodatečných platebních výměrů Finančního úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 12. 10. 2020 na daň z přidané hodnoty za zdaňovací období od 24. 11. 2017 do 30. 11. 2017 a dále od prosince 2017 do srpna 2018, přičemž ve vztahu ke 4 dodatečným platebním výměrům (č. j. 7560305/20/2001-52524-108538, č. j. 7564879/20/2001-52524-108538, č. j. 7574920/20/2001-52524-108538 a č. j. 7605992/20/2001-52524-108538) odvolání zamítl a tyto dodatečné platební výměry potvrdil a 6 dodatečných platebních výměrů změnil (č. j. 7571178/20/2001-52524-108538, č. j. 7611231/20/2001-52524-108538, č. j. 7619066/20/2001-52524-108538, č. j. 7622703/20/2001-52524-108538, č. j. 7634185/20/2001-52524-108538 a č. j.

7635198/20/2001-52524-108538). Změna spočívala ve snížení doměřených částek DPH a penále.

[2] Dodatečnými platebními výměry byla žalobci na základě daňové kontroly zahájené u něj dne 6. 11. 2018 doměřena daň z přidané hodnoty z důvodu vyloučení nároku na odpočet daně uplatněného z tvrzených přijatých zdanitelných plnění od celkem 28 různých dodavatelů. Správce daně odpočty neuznal v převážné většině z toho důvodu, že žalobce neprokázal předmět či rozsah zdanitelného plnění, dále že je přijal od deklarovaného dodavatele a že přijatá plnění byla použita pro jeho ekonomickou činnost.

[3] Městský soud dospěl k závěru, že podaná žaloba není důvodná, přičemž konstatoval, že jádrem žalobních námitek byl nesouhlas žalobce s hodnocením důkazů prokazujících jeho nárok na odpočet DPH ohledně tří sporných plnění od dodavatelů DOMEXIM, a.s. a Inpora s.r.o. Městský soud konstatoval, že u správce daně vznikly zcela opodstatněné pochybnosti o předmětu a rozsahu plnění i o osobě dodavatelů, které správce daně formuloval ve výzvě zaslané žalobci. Žalobce se tak dozvěděl o všech pochybnostech, které mohl vyvrátit, neboť byl tím, kdo znal okolnosti obchodního vztahu mezi ním a dodavatelem DOMEXIM, a.s. a Inpora s.r.o. i mezi ním a jeho klientem, společností MIELE, spol. s r.o. Bylo na žalobci, aby vyvrátil pochybnosti správce daně a prokázal, že předmětné reklamní a propagační služby přijal tak, jak tvrdil a deklaroval, tj. od společnosti DOMEXIM, a.s. a Inpora s.r.o., a následně je ekonomicky využil pro společnost MIELE, spol. s r.o. a pro propagaci své osoby. V případě pochybností o osobě dodavatelů měl žalobce prokázat i to, že je případně přijal od jiného plátce daně v konkrétním rozsahu a za cenu uvedenou na daňovém dokladu. Žalobce byl tím, kdo si mohl a měl opatřit a uschovat důkazy o přijetí a použití reklamního plnění dle předmětu smlouvy v určitém místě a čase. Bylo tedy na něm, aby příslušnými důkazními prostředky prokázal, od koho zdanitelné plnění přijal a zda se tak stalo v určitém rozsahu a jemu odpovídající ceně konkrétních plnění. Daňové orgány své pochybnosti nejen zcela konkrétními zjištěními a poznatky prokázaly, ale poskytly žalobci i dostatečný prostor, aby tyto pochybnosti vyvrátil.

[4] Městský soud se dále podrobně u každého ze tří sporných plnění zabýval tím, jaké důkazní prostředky žalobce k prokázání nároku na odpočet DPH předložil, přičemž uzavřel, že žalobce nepředložil takové důkazy, které by ozřejmily předmět, dobu a rozsah služeb, z jejichž přijetí a následného použití k ekonomické činnosti žalobce nárokoval odpočet na DPH. K uvedenému se připojily i pochybnosti o tom, kdo skutečně dodal žalobci sporná plnění, když zmínění dodavatelé nevykazovali obvyklé znaky podnikajících společností. Žalobce se mylí, pokud se domnívá, že k nároku na odpočet daně postačuje zjištění, že se plnění uskutečnilo, neboť pro nárok na odpočet DPH je také nezbytné prokázat jeho rozsah a hodnotu jako základ pro odpočet daně v adekvátní výši.

[5] Městský soud závěrem konstatoval, že rozhodoval bez jednání, neboť účastníci řízení k výzvě soudu dle § 51 s. ř. s. nepožadovali projednání žaloby při nařízeném ústním jednání.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Žalobce (stěžovatel) napadá rozsudek městského soudu kasační stížností, v níž předně namítá, že se městský soud dopustil vady řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., která

pokračování

je důvodem pro zrušení napadeného rozsudku, neboť městský soud rozhodl bez jednání, aniž by pro to byly splněny podmínky dle § 51 s. ř. s. Městský soud totiž přípisem ze dne 4. 3. 2022, č. j. 9 Af 24/2021-67, stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení této výzvy sdělil, zda požaduje ve věci nařídít jednání. Daná výzva byla stěžovateli doručena dne 7. 3. 2022, přičemž stěžovatel dne 15. 3. 2022 (tedy ve stanovené lhůtě) městskému soudu sdělil, že „*nesouhlasí s tím, aby bylo o věci samé rozhodnuto bez nařízení jednání, a žádá, aby byla žaloba projednaná při ústním jednání*“. Dle stěžovatele tak bylo tímto postupem porušeno jeho právo na spravedlivý proces.

[7] Stěžovatel dále považuje rozsudek městského soudu za nepřezkoumatelný a nezákonný. K jednotlivým obchodním případům, jichž se nároky na odpočet daně týkaly, stěžovatel namítá, že městský soud zcela ignoroval jím předložené důkazy a pouze se ztotožnil s názorem žalovaného. Z předložených důkazů je dle stěžovatele zřejmý rozsah poskytnutého plnění a jeho cena, tj. stěžovatel splnil podmínky pro uplatnění nároku na odpočet daně.

[8] Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že stěžovatel skutečně požadoval, aby městský soud nařídil ve věci ústní jednání. Tím, že městský soud jednání nenařídil, porušil stěžovatelovo právo na veřejné projednání věci v jeho přítomnosti, což samo o sobě má vést ke zrušení napadeného rozsudku. Žalovaný proto v dané chvíli považoval za nadbytečné vyjadřovat se k dalším kasačním námitkám a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[11] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku městského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí městského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[12] Stěžovatel předně namítá, že městský soud rozhodl bez jednání, ačkoliv stěžovatel s tímto postupem nesouhlasil. Z předloženého spisu městského soudu vyplývá, že stěžovatel byl přípisem městského soudu ze dne 4. 3. 2022 vyzván k vyjádření dle § 51 odst. 1 s. ř. s., zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání. Výzva byla zástupci stěžovatele doručena dne 7. 3. 2022. Dne 15. 3. 2022 bylo městskému soudu doručeno vyjádření stěžovatele k rozhodování soudu bez nařízení jednání, ve kterém sdělil, že „*nesouhlasí s tím, aby bylo o věci samé rozhodnuto bez nařízení jednání, a žádá, aby byla žaloba projednaná při ústním*

jednání“. Městský soud však rozhodl napadeným rozsudkem ze dne 31. 10. 2023, č. j. 9 Af 24/2021-74, bez jednání.

[13] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhnou nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

[14] Jedním ze základních projevů práva na spravedlivý proces je i zásada ústnosti a veřejnosti soudního jednání. Každý má právo na to, aby byla jeho věc projednána veřejně, bez průtahů a v jeho přítomnosti, má právo se vyjádřit k provedeným důkazům, stejně jako další důkazy navrhnout, předkládat soudu právní argumenty či tvrdit další skutečnosti.

[15] Otázkou nutnosti nařízení jednání v řízení před krajským (městským) soudem rozhodujícím ve správním soudnictví se zabýval ve svých rozhodnutích i Nejvyšší správní soud, který dovedl, že *„účastníku nelze upřít právo na veřejné projednání věci v jeho přítomnosti, včetně možnosti vyjádřit se k věci. Rozhodl-li proto krajský soud o věci bez nařízení jednání, aniž by byly splněny zákonné podmínky uvedené v § 51 s. ř. s., došlo v řízení k vadě, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a je proto důvodem pro jeho zrušení podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2004, č. j. 6 Azs 28/2003-59, publ. pod č. 482/2005 Sb. NSS, všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz). Obdobně Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 11. 2005, č. j. 4 As 46/2004-58, dovedl, že *„[z]lamí-li soud žalobu bez jednání poté, co na výzvu předsedy senátu (§ 51 odst. 1 s. ř. s.) vyjádřil účastník řízení s takovým postupem nesouhlas, je kasační stížnost podaná z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. pro vadu řízení spočívající v tom, že byla účastníku odepřena možnost jednat před soudem, důvodná“*. Shodně k dané problematice judikuje i Ústavní soud, který v nálezu ze dne 22. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 819/07 (N 167/47 SbNU 195), konstatoval: *„Projevili-li některý z účastníků nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání nebo požaduje-li nařízení jednání, je povinností soudu k projednání věci samé jednání nařídit (samozřejmě nejde-li o některou ze zákonem stanovených výjimek; viz § 51 odst. 2 a § 76 odst. 1 s. ř. s.)“*

[16] V projednávané věci nelze souhlasit s městským soudem, že stěžovatel k výzvě soudu projednání žaloby při nařízeném ústním jednání nepožadoval. Naopak, stěžovatel jasně vyjádřil svůj nesouhlas s projednáním věci bez jednání ve svém vyjádření ze dne 15. 3. 2022 (č. l. 69 spisu městského soudu). Nemůže tedy obstát ani závěr městského soudu, podle něhož byly splněny podmínky pro postup dle § 51 odst. 1 s. ř. s. S ohledem na obsah i výrok rozsudku městského soudu je zřejmé, že v projednávaném případě nebylo možné uplatnit ani některý z důvodů zrušení rozhodnutí správního orgánu či vyslovení jeho nicotnosti bez nařízení jednání dle § 76 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 51 odst. 2 s. ř. s. Městský soud proto pochybil, jestliže v nyní posuzované věci jednání nenařídil. V této části proto shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou.

[17] Nejvyšší správní soud uzavírá, že řízení před městským soudem bylo zatíženo zásadní vadou, jež mohla mít za následek jeho nezákonné rozhodnutí o věci samé. Tím došlo k naplnění důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. S ohledem na nutnost provést v řízení před městským soudem jednání, v jehož rámci musí mít oba účastníci řízení možnost uplatnit svou argumentaci a případně i navrhnout doplnění dokazování, bylo by

pokračování

v této fázi řízení posouzení ostatních (věcných) kasačních námitek stěžovatele předčasné. Městský soud bude povinen po řádném provedení jednání i na základě jeho výsledků věc v mezích žalobních bodů znovu posoudit a vydat nové rozhodnutí.

IV.

Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 16. února 2024

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu